

DIDAKTICKÝ TEST

Počet úloh: 28

Maximální bodové hodnocení: 50 bodů

Povolené pomůcky: psací potřeby

Tento dokument obsahuje zdůvodnění správných řešení jednotlivých úloh didaktického testu.

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 1–3

TEXT 1

(1)

Máme rádi mušketýry,
všichni mají bujně kníry.
Stačí kord a mušketa,
sprovedí zlo ze světa.

Každý z nich je jako skála,
rád zlobí kardinála.
Když to autor dovolí,
živé změní v mrtvolu.

Tady máme d'Artagnana,
je to chlapec jako panna,
je to rodák z Gaskoňska,
velmi zmužněl od loňska.

(2)

A ten vážný, to je Athos,
nemiluje prázdný patos,
nikdy nelká před slečnou,
má rád vřavu válečnou.

Pohlédněte na Porthose,
jenž se z nudy dloubá v nose,
má rád víno, ženy, zpěv,
s chutí pro ně cedí krev.

A ten další sličné tváře,
padlé dítě semináře,
to je přece Aramis,
miluje ho každá miss.

Všichni mají sílu obra,
pro vítězství cti a dobra
bodnou přímo do masa
v knize pana Dumasa.

(J. Žáček, *Tři mušketýři*)

TEXT 2

Anafora – opakování téhož slova či skupiny slov na začátku bezprostředně po sobě jdoucích veršů.

Epifora – opakování téhož slova či skupiny slov na konci bezprostředně po sobě jdoucích veršů.

1 bod

1 **Tvrzení č. 1:** Alespoň dva mušketýři jsou díky svému atraktivnímu vzhledu středem zájmu mnohých žen.

Tvrzení č. 2: V poslední sloce je uvedena informace týkající se vzhledu mušketýrů, konkrétně že jsou mimořádně velkého vzrůstu.

Odpovídá některé z výše uvedených tvrzení TEXTU 1?

- A) ano, tvrzení č. 1
- B) ano, tvrzení č. 2
- C) ne, žádné z těchto tvrzení
- D) ano, každé z těchto tvrzení

Zdůvodnění

Pravdivost možnosti C) dokládají pasáže, které jsou v TEXTU 1 vyznačeny barevně: díky svému atraktivnímu vzhledu je středem zájmu mnohých žen pouze Aramis, verš *Všichni mají sílu obra* zmiňuje fyzické schopnosti mušketýrů, nikoliv jejich vzhled.

1 bod

2 Které z následujících tvrzení o první části TEXTU 1 je pravdivé?

Úlohu řešte na základě definic uvedených v TEXTU 2.

- A) V této části textu se vyskytuje jak anafora, tak epifora.
- B) V této části textu se nevyskytuje ani anafora, ani epifora.
- C) V této části textu se vyskytuje **anafora**, nikoli však epifora.
- D) V této části textu se vyskytuje epifora, nikoli však anafora.

Zdůvodnění

Anafora je ve třetí sloce vyznačena barevně, epifora se v první části TEXTU 1 nevyskytuje.

1 bod

3 Které z následujících tvrzení o TEXTU 1 je pravdivé?

- A) V textu jsou podtrženy dva osmislabičné a dva devítislabičné verše.
- B) V textu jsou podtrženy dva osmislabičné a dva sedmislabičné verše.
- C) V textu jsou podtrženy tři osmislabičné verše a jeden devítislabičný verš.
- D) V textu jsou podtrženy tři osmislabičné verše a jeden sedmislabičný verš.

Zdůvodnění

Dva podtržené verše jsou osmislabičné (*Každý z nich je jako skála / rádi zlobí kardinála*), dva jsou sedmislabičné (*Když to autor dovolí / živé změni v mrtvolu*).

1 bod

4 Která z následujících vět je zapsána pravopisně správně?

- A) Michal si pro nás připravil ty nejkrkolomější jazykolami.
- B) Michal si pro nás připravil ty nejkrkolomější jazykolamy.
- C) Michal si pro nás připravil ty nejkrkolomnější jazykolami.
- D) Michal si pro nás připravil ty nejkrkolomnější jazykolamy.

Zdůvodnění

- Tvar *nejkrkolomnější* je 3. stupněm přídavného jména *krkolomný*.
- Podstatné jméno *jazykolam* se skloňuje podle vzoru *hrad* (*hrady – jazykolamy*).

max. 2 body

5 Vypište z každé z následujících vět (5.1 a 5.2) základní skladební dvojici.

(Základní skladební dvojice musí být zapsány pravopisně správně.)

- 5.1 Při ústním zkoušení si můj spolužák kvůli nervozitě vůbec nevzpomněl na název naší nejvyšší hory.
- 5.2 Všechny staré učebnice i nejnovější přírůstky naší knihovny byly podle instrukcí paní ředitelky řádně zapsány do knihovního fondu.

Řešení

5.1

podmět: spolužák
přísudek: si nevzpomněl

5.2

podmět: učebnice (i) přírůstky
přísudek: byly zapsány

max. 3 body

6 Přiřadte k jednotlivým souvětím (6.1–6.3) odpovídající tvrzení (A–E).

(Žádnou možnost z nabídky A–E nelze přiřadit víckrát než jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

6.1 Když malé dítě dlouho ponocuje, bývá ve škole hodně nepozorné. _____

6.2 Protože se intenzivně připravoval, na závodech dopadl nejlépe ze všech. _____

6.3 Čím výš horolezci vystoupali, tím hůř se jim kvůli řidšímu vzduchu dýchalo. _____

A) V tomto souvětí jsou dvě příslovce v 1. stupni.

B) V tomto souvětí jsou dvě příslovce v 2. stupni.

C) V tomto souvětí jsou dvě příslovce ve 3. stupni.

D) V tomto souvětí je jedno příslovce v 1. stupni a jedno příslovce v 2. stupni.

E) V tomto souvětí je jedno příslovce v 1. stupni a jedno příslovce ve 3. stupni.

Řešení a zdůvodnění

6.1 – A)

V tomto souvětí jsou dvě příslovce, obě jsou v 1. stupni (*dlouho, hodně*).

6.2 – E)

V tomto souvětí jsou dvě příslovce, jedno je v 1. stupni (*intenzivně*), jedno je ve 3. stupni (*nejlépe*).

6.3 – B)

V tomto souvětí jsou dvě příslovce, obě jsou v 2. stupni (*výš, hůř*).

Žádné z posuzovaných souvětí neodpovídá ani tvrzení C), ani tvrzení D).

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 7–11

(1) Za nejstarší literární památku je považován Epos o Gilgamešovi, vytvořený kolem roku 2500 před naším letopočtem. Toto dílo se nám dochovalo pouze v opisech, zaznamenaných na hliněných tabulkách. Ručně pořízený opis byl dlouhou dobu jedinou možností, jak vyrobit kopii knihy. Lidstvo muselo ujit **pořádný** kus cesty, než dostalo do rukou tak převratný vynález, jakým je knihtisk.

Ještě **ve středověku** knihy ručně opisovali mniši v kláštorech. Středověké knihy byly bohatě zdobené, na začátku kapitoly se obvykle nacházela iniciála – počáteční písmeno prvního slova, které je nejen barevně, ale často i velikostí odlišené od okolního textu. Co kniha, to originál. Značně **nevýhodné** ovšem bylo, že výroba takové knihy byla velmi **zdlouhavá a navíc i nákladná**. Vlastnit v té době knihu si proto mohli dovolit jen ti **nejmajetnější**.

Novodobé dějiny ***** v první polovině 15. století Johannes Gutenberg. Tento německý zlatník totiž složil řádky textu z liter (jednotlivých písmen) odlitých z kovu, litery umístěné do tiskové formy potřel barvou a text vytiskl na papír pomocí tiskařského lisu. Po ukončení tisku litery rozebral a použil při tisku jiného textu.

(2) Pohyblivé litery, z nichž bylo možné složit text a ten pak vytisknout, se údajně poprvé začaly používat v Číně, a to již v 11. století. Přesvědčivý důkaz ale chybí, a tak je prvenství obvykle připisováno Gutenbergovi. Podle některých zdrojů byl knihtisk vynalezen roku 1440, jde však o **nepotvrzený** časový údaj. **Prvním velkým dílem, které bylo vytištěno pomocí Gutenbergova knihtisku, byla ovšem zcela nepochybně bible.**

Gutenbergův vynález odstartoval informační revoluci: informace se zpřístupnily masám, vzdělání bylo **dostupné** pro větší množství lidí, věda se rozvíjela rychleji. **Způsob tištění knih zůstal v podstatě stejný až do konce 18. století, poté se díky novým technologiím začal měnit.**

(kol. autorů, Nejvýznamnější postavy v historii světa, upraveno)

max. 2 body

7 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), nebo ne (N).

	A	N
7.1 Dílo Epos o Gilgamešovi, zaznamenané na hliněných tabulkách, vzniklo před zhruba dvěma tisíci pěti sty lety.	☐	☒
7.2 Způsobem, který vynalezl Johannes Gutenberg, se knihy tiskly do roku 1899, poté se princip knihtisku změnil.	☐	☒
7.3 Iniciála, běžně se vyskytující na začátku kapitol ve středověkých knihách, se od okolního textu odlišuje alespoň jednou vlastností.	☒	☐
7.4 Ve středověku byla výroba knihy časově i finančně velmi náročná, proto v tomto období každý velmi bohatý člověk vlastnil jedinou knihu.	☐	☒

Zdůvodnění

Pravdivost/nepravdivost posuzovaných tvrzení dokládají pasáže, které jsou ve výchozím textu vyznačeny příslušnou barvou.

1 bod

8 Které z následujících tvrzení nelze na základě informací obsažených ve výchozím textu považovat za jednoznačný fakt?

- A) Existují zdroje, které uvádějí rok 1440 jako rok, kdy byl vynalezen knihtisk.
- B) První zemí, v níž se pohyblivé litery začaly používat k tisku textu, byla Čína.
- C) První text, který Gutenberg složil z pohyblivých liter, byl vytištěn v 15. století.
- D) Litery odlité z kovu, z nichž Gutenberg složil text, byly použity více než jednou.

Zdůvodnění

Ve výchozím textu je uvedeno, že *Pohyblivé litery, z nichž bylo možné složit text a ten pak vytisknout, se údajně poprvé začaly používat v Číně, a to již v 11. století.* Slovo *údajně* vyjadřuje určité zpochybnění, naznačuje, že daná skutečnost není prokázaná, ověřená.

1 bod

9 Která z následujících možností patří na vynechané místo (*****) ve výchozím textu?

- A) začal psát (přesněji řečeno tisknout)
- B) přestal psát (přesněji řečeno tisknout)
- C) začal psát (přesněji řečeno vytisknout)
- D) přestal psát (přesněji řečeno vytisknout)

Zdůvodnění

Johannes Gutenberg je považován za vynálezce knihtisku, zároveň je vynález knihtisku zásadním historickým milníkem – Gutenberg tedy *začal psát (přesněji řečeno tisknout) novodobé dějiny*. Doplněním možnosti C) do výchozího textu by vznikl syntakticky chybný větný celek: *Novodobé dějiny začal psát (přesněji řečeno vytisknout) v první polovině 15. století Johannes Gutenberg.*

1 bod

10 Které z následujících tvrzení o výchozím textu je pravdivé?

- A) V textu jsou podtržena dvě souvětí, každé z nich se skládá ze dvou vět.
- B) V textu jsou podtržena dvě souvětí, jedno z nich se skládá ze tří vět.
- C) V první části textu je podtržena věta jednoduchá, v druhé části textu je podtrženo souvětí skládající se ze dvou vět.
- D) V první části textu je podtržena věta jednoduchá, v druhé části textu je podtrženo souvětí skládající se ze tří vět.

Zdůvodnění

Větný celek podtržený v první části výchozího textu obsahuje jedno sloveso v určitém tvaru (*dochovalo se*), jde tedy o větu jednoduchou. Větný celek podtržený v druhé části výchozího textu obsahuje dvě slovesa v určitém tvaru (*bylo vytištěno, byla*), jde tedy o souvětí skládající se ze dvou vět.

max. 2 body

11 Rozhodněte o každé z následujících dvojic slov, zda tato slova lze v kontextu výchozího textu považovat za antonyma (A), nebo ne (N).

(První slovo z každé dvojice pochází z výchozího textu a je v něm vyznačeno tučně.)

	A	N
11.1 pořádný – nepořádný	☐	☒
11.2 nevýhodné – výhodné	☒	☐
11.3 nepotvrzený – potvrzený	☒	☐
11.4 dostupné – nedostupné	☒	☐

Zdůvodnění

- Slovo *pořádný* je v textu užito ve významu *velký, značný*, slovo *nepořádný* má význam *nezachovávající pořádek, nedbalý*. V kontextu výchozího textu tedy danou dvojici slov nelze považovat za antonyma.
- Slovo *nevýhodné* je v textu ve významu *neposkytující výhodu*, slovo *výhodné* má význam *poskytující výhodu*. V kontextu výchozího textu tedy danou dvojici slov lze považovat za antonyma.
- Slovo *nepotvrzený* je v textu užito ve významu *takový, jehož pravdivost nelze potvrdit, neprokázaný*, slovo *potvrzený* má význam *takový, jehož pravdivost lze potvrdit, prokázaný*. V kontextu výchozího textu tedy danou dvojici slov lze považovat za antonyma.
- Slovo *dostupné* je v textu užito ve významu *takové, které lze získat, dosažitelné*, slovo *nedostupné* má význam *takové, které nelze získat, nedosažitelné*. V kontextu výchozího textu tedy danou dvojici slov lze považovat za antonyma.

max. 2 body

12 Ke každé z následujících podúloh (12.1 a 12.2) napište současné (tj. ne zastaralé) spisovné slovo, které odpovídá zadání a zároveň není vlastním jménem.

12.1 Napište podstatné jméno, které je v 1. pádě čísla jednotného dvouslabičné, je příbuzné se slovem TLUSTÝ a skloňuje se podle vzoru ŽENA.

12.2 Napište podstatné jméno, které je v 1. pádě čísla jednotného čtyřslabičné, je příbuzné se slovem HOTOVÝ a skloňuje se podle vzoru KOST.

Řešení

12.1 – *tloušťka*

12.2 – např. *pohotovost*

1 bod

13 Která z následujících vět není zapsána pravopisně správně?

- A) Dlouho plánovaný varhanní koncert se skutečně vydařil.
- B) Tyto dvě zcela odlišné role prokázaly její všestranné nadání.
- C) Součástí starobylé kašny uprostřed náměstí byla **kovanná** mříž.
- D) Nejdůležitější kontakty mi v telefonním seznamu bohužel chyběly.

Zdůvodnění

Přídavné jméno *kovaný* je odvozeno od slovesa *kovat*, konkrétně z tvaru *kován* příponou *-ý*.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 14

Dřív byl Pavel skromný a moc milý kluk. Když ale vyhrál celostátní kolo v matematické olympiádě a napsali o něm pochvalný článek v místních novinách, začal se chovat nafoukaně. Mluví jen o tom, jaký je génius. *****

1 bod

14 Která z následujících možností obsahuje české ustálené slovní spojení vystihující situaci ve výchozím textu, a patří tedy na vynechané místo (*****) v textu?

- A) Dost si vyhodil z kopýtko.
- B) Pěkně mu přistřihli křídla.
- C) Dost se chlubí cizím peřím.
- D) Pěkně mu narostl hřebínek.

Zdůvodnění

Situaci popsanou ve výchozím textu vystihuje ustálené slovní spojení *narostl mu hřebínek*, které má význam *je domýšlivý, nafoukaný*. Ostatní posuzované možnosti neodpovídají zadání:

- ustálené slovní spojení *vyhodit si z kopýtko* má význam *zahýřit si*;
  - ustálené slovní spojení *přistřihnout někomu křídla* má význam *omezit někomu volnost, svobodu*;
  - ustálené slovní spojení *chlubit se cizím peřím* má význam *chlubit se něčím ne vlastním, něčím, co bylo dosaženo bez vlastního přičinění*.
-

3 body

15 Uspořádejte jednotlivé části textu (A–F) tak, aby na sebe navazovaly.

A) Fronta lidí před pekárnou je hlasitě povzbuzovala. Pak jedna žena, která bydlí v horním bytě, vystrčila hlavu z okna a zavolala na rváče, aby toho nechali. Prý jí vzbudili dítě.

B) Seděla jsem s matkou doma, když vtom k nám z arény dolehl hlasitý řev. Přitiskla jsem si dlaně k uším, abych ho neslyšela. Tatínek říká, že hry jsou dobré pro obchod. Maminka si myslí, že do města jen přivádějí darebáky.

C) Fuj! Aspoň to ale jejich zápas rychle ukončilo. Dívala jsem se, jak odcházejí. Jeden kulhal, druhý měl modřinu pod okem. A jak páchli, hlupáci!

D) Mladíci se jí vysmáli, vzápětí však své hrubosti litovali, protože se na jejich hlavy vytilo vědro plné špinavé vody.

E) Když jsem se vrátila s čerstvým chlebem domů, s dřevěnými meči tu bojovali mí bráškové. Prásk, prásk, prásk. Boj, boj, boj! Proč jim jde jen o to? Podle otce je to mužné. Já s tím ale nesouhlasím.

F) Myslím, že pravdu má ona. Když jsem o něco později šla do pekárny, na rohu ulice se prali dva mladíci. Předstírali, že jsou gladiátoři, ale nevsadila bych si ani na jednoho z nich.

(S. Reidová, Pompeje, upraveno)

Řešení

15.1 – B)

15.2 – F)

15.3 – A)

15.4 – D)

15.5 – C)

15.6 – E)

B) Seděla jsem s matkou doma, když vtom k nám z arény dolehl hlasitý řev. Přitiskla jsem si dlaně k uším, abych ho neslyšela. Tatínek říká, že hry jsou dobré pro obchod. Maminka si myslí, že do města jen přivádějí darebáky. **F)** Myslím, že pravdu má ona. Když jsem o něco později šla do pekárny, na rohu ulice se prali dva mladíci. Předstírali, že jsou gladiátoři, ale nevsadila bych si ani na jednoho z nich. **A)** Fronta lidí před pekárnou je hlasitě povzbuzovala. Pak jedna žena, která bydlí v horním bytě, vystrčila hlavu z okna a zavolala na rváče, aby toho nechali. Prý jí vzbudili dítě. **D)** Mladíci se jí vysmáli, vzápětí však své hrubosti litovali, protože se na jejich hlavy vylilo vědro plné špinavé vody. **C)** Fuj! Aspoň to ale jejich zápas rychle ukončilo. Dívala jsem se, jak odcházejí. Jeden kulhal, druhý měl modřinu pod okem. A jak páchli, hlupáci! **E)** Když jsem se vrátila s čerstvým chlebem domů, s dřevěnými meči tu bojovali mí bráškové. Prásk, prásk, prásk. Boj, boj, boj! Proč jim jde jen o to? Podle otce je to mužné. Já s tím ale nesouhlasím.

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOZE 16

TEXT 1

- Pouze jeden z útočících hráčů nakonec vyvázl bez pokuty.
- Děda si objednal hovězí s rajskou omáčkou.
- Informace uvedené v této příručce si důkladně prostudujte.
- Během večeře se mezi dveřmi zjevil nezvaný host.
- Má dlouholetá kamarádka se stěhuje do jiného města.
- Svůj loňský rekord překonal už na první pokus.
- Vedoucí naší pobočky je opravdu velmi příjemná žena.
- Navzdory radám praktického lékaře máma své pracovní tempo nezvolnila.
- Tato zajímavá beseda je určena především začínajícím pedagogům.
- Letos s námi na lyžařský kurz pojede také náš třídní.

TEXT 2

Zpodstatnělé přídavné jméno má tvary přídavného jména, ale ve větě plní funkci podstatného jména, např.:

- *Vědci objevili neznámý druh rostliny.* – přídavné jméno
- *Neznámý se skrýval v křoví.* – zpodstatnělé přídavné jméno

max. 3 body

16 Vypište z TEXTU 1 tři zpodstatnělá přídavná jména.

Úlohu řešte na základě definice uvedené v TEXTU 2.

Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

Řešení

hovězí, vedoucí, třídní

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 17

Poměrně dlouho jsem si přál, aby mi rodiče koupili nějakého domácího mazlíčka. Trvalo však **témněř** rok, než jsem je přesvědčil. Nejprve se v dětském pokoji objevila klec, později přibyli i její noví obyvatelé. Zakrslí králíci dostali jméno Eda a Tlapka.

Brzy jsme se spřátelili. Pravidelně jsem **Edovy** a Tlapce kartáčkoval srst kvůli línání, denně jsem jim měnil vodu a doplňoval zásoby sena, které je hlavní složkou králíčí potravy. Jídelníček jsem králíkům občas obohatil směsí s vybranými bylinami, kterou jsem koupil v obchodě s krmivem. Do klece jsem umístil několik březových větví, o které si **brousily** zuby.

Eda byl velmi učenlivý. Uměl přiběhnout na zavolání a sám vlezl do přepravky, když jsme se chystali na rodinný výlet. Tlapka se s oblibou schovávala pod topení, v jehož blízkosti se cítila v bezpečí. Na společně **ztrávené** chvíle nikdy nezapomenu.

max. 4 body

17 Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně.

Ohebná slova запиšte bezchybně ve stejném tvaru, ve kterém jsou užitá v textu.

Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

Zdůvodnění

- Způsob psaní příslovce *témněř* je třeba si pamatovat, neboť původní význam si dnes již neuvědomujeme (slovo se vyvinulo z historického tvaru *téžměř*, v jehož druhé části je ustrnulý tvar slovesa *měřit*).
- Slovo *Edovy* je ve výchozím textu podstatným jménem, které se skloňuje podle vzoru *předseda* (předsedovi – *Edovi*).
- Pokud je podmět ve větě nevyjádřený, koncovka příčestí činného se řídí podmětem věty předchozí či podmětem, který známe z kontextu (*králíci si brousili*).
- Přídavné jméno *strávený* je odvozeno od slovesa *trávit* předponou *s-*, jde o ustálený případ.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 18–22

(1) Když se král Aurelius po letech vrátil do Británie, své rodné země, rozhodl se, že se nejdříve pomstí Vortigernovi za vraždu svého otce. Zjistil, že tento tyran uprchl se svými věrnými rytíři na hrad Genoreu, pevnost ukrytou v lesích. Těsně před setměním už Aurelius a jeho vojáci stáli u hradních bran. Ihned zažehli ohně a vzápětí byl celý hrad v plamenech. Královi muži nelítostným pohledem sledovali, jak se mohutná stavba hroutí pod nápory běsnícího živlu, dokud nezůstaly jen zčernalé trámy a ubohé hromádky zdiva.

(2) Ráno před Aureliem znenadání stanul ČARODĚJ Merlin. „Správně jsi zúčtoval napřed s Vortigernem, králi,“ řekl vážně, „ještě tě však čeká boj se zrádnými Sasy. Slyš mé proroctví: v nadcházející bitvě zvítězíš, vidím ale i tvou smrt, dopřeješ-li nepříteli klid!“ Po těchto slovech Merlin zmizel.

Ještě týž den byla na maisbelském poli svedena rozhodující bitva. Bitevní plán zrudla krví, jen několik nepřátel stačilo před Brity utéct do lesů. Aurelius **zprvu** zamýšlel zbylé Sasy pochyťat, důležitější však bylo co nejdříve nastolit pořádek v rozvrácené zemi. Kvůli vladařským povinnostem král na Merlinovu věštbu brzy zapomněl.

Mezitím Sas jménem Eopa čekal na svou příležitost. Na rozdíl od svých druhů uměl hovořit tak, že byl od rodilého Brita k nerozeznání, nemusel se tedy skrývat jako ostatní v lesích. **Zanedlouho** se doslechl, že Aurelius ochuravěl, a tak si oblékl mnišský šat a vydal se za králem. Aurelius domnělého mnicha ihned přijal. Eopa krále prohlédl a pak mu řekl: „Budeš zdrav, stačí jen posilující spánek. Připravím ti bylinkový odvar.“

Lstivý Sas ovšem mezi bylinky zamíchal smrtící jed. Aurelius vypil nápoj, za **OKAMŽIK** usnul a **více** už se neprobudil. Po jeho skonu vzešla nad Británií prazvláštní hvězda. Měla podobu draka, z jehož tlamy šlehal oheň.

(V. Hulpach, Příběhy kruhového stolu, upraveno)

max. 2 body

18 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), nebo ne (N).

	A	N
18.1 Bitva na maisbelském poli se odehrála týž den, kdy byl založen požár na hradě Genoreu.	☐	☒
18.2 Celé Merlinovo proroctví, které tento čaroděj sdělil králi Aureliovi, se nakonec vyplnilo.	☒	☐
18.3 Král Aurelius se narodil v Británii, více než jeden rok svého života však prožil jinde než v této zemi.	☒	☐
18.4 Po bitvě na maisbelském poli se Eopa uchýlil mezi mnichy a zde vyčkával na to, až král Aurelius onemocní.	☐	☒

Zdůvodnění

Pravdivost/nepravdivost posuzovaných tvrzení dokládají pasáže, které jsou ve výchozím textu vyznačeny příslušnou barvou.

1 bod

19 Která z následujících možností zachovává význam věty **podtržené** ve výchozím textu?

- A) a tak dopřeješ nepříteli klid
- B) i když dopřeješ nepříteli klid
- C) jelikož dopřeješ nepříteli klid
- D) jestliže dopřeješ nepříteli klid

Zdůvodnění

Jak spojka *-li*, tak spojka *jestliže* vyjadřují podmínku, tzn. spojení *dopřeješ-li* je synonymní se spojením *jestliže dopřeješ*.

1 bod

20 Které z následujících tvrzení o slovech tučně vyznačených ve výchozím textu **není** pravdivé?

- A) V kontextu výchozího textu je synonymem slova *zprvu* slovo *zpočátku*.
- B) V kontextu výchozího textu je synonymem slova *mezitím* slovo *zatím*.
- C) Slovo *zanedlouho* je v textu užito ve významu *zakrátko, brzy*.
- D) Slovo *více* je v textu užito ve významu *značně, velice*.

Zdůvodnění

Slovo *více* je ve výchozím textu užito ve spojení se záporným slovesem (*neprobudil se*) a má význam *již nikdy*.

1 bod

21 Které z následujících tvrzení o dvou slovech zapsaných ve výchozím textu **velkými písmeny** je pravdivé?

- A) Každé z těchto slov má dva kořeny.
- B) Pouze slovo *čaroděj* má dva kořeny.
- C) Pouze slovo *okamžik* má dva kořeny.
- D) Žádné z těchto slov nemá dva kořeny.

Zdůvodnění

Slovo *čaroděj* má kořeny *čar* a *děj*, slovo *okamžik* vzniklo spojením tvarů dvou slov (*mžik oka*), má tedy také dva kořeny.

max. 3 body

22 Vypište z první části výchozího textu **čtyři** podstatná jména, která jsou v textu užitá v 7. pádě.

Název *Genoreu* není správným řešením.

Slova zapište bezchybně ve stejném tvaru, ve kterém jsou užitá v textu. Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

Řešení

rytíři, setměním, pohledem, nápor

max. 2 body

23 Rozhodněte o každé z následujících vět, zda je zapsána pravopisně správně (A), nebo ne (N).

	A	N
23.1 Během maškarního průvodu čerti neustále řinčeli svými řetězy.	☒	☐
23.2 Díky novému učiteli si četbu oblíbili žáci z nižších i vyšších ročníků.	☒	☐
23.3 Těmto květinám se zřejmě bude lépe dařit na okenních parapetech.	☒	☐
23.4 Naděje na usmíření obou rozhádaných bratrů se bohužel rozplínula.	☐	☒

Zdůvodnění

Sloveso *rozplynout se* je příbuzné s vyjmenovaným slovem *plynout*.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 24

Na konci měsíce jsme vždy pracovní velmi vytížení.

max. 2 body

24 Napište smysluplnou větu o **čtyřech** slovech, v níž výraz **PRACOVNĚ** bude jiným slovním druhem než ve výchozím textu.

Výraz nesmí být použit jako vlastní jméno, např. *pan Pracovně*. Vzniklá věta musí obsahovat tvar *pracovně*, musí být gramaticky i pravopisně správná a musí obsahovat přísudek.

Řešení a zdůvodnění

Výraz *pracovně* je ve výchozím textu příslovcem, ve vzniklé větě tedy musí být tento výraz použit jako podstatné jméno *pracovna* ve tvaru 3./6. pádu čísla jednotného, např. *Utíkal směrem k pracovně.* / *V pracovně máme knihy.*

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 25–27

(1) Jedním z netradičních sportů, který si své příznivce našel i v naší zemi, je discgolf. Vznikl v 70. letech minulého století v USA a podobá se klasickému golfu. Místo míčků a golfových holí se však při hře používají létající talíře neboli frisbee.

Během hry musí discgolfista postupně dostat frisbee do všech kovových košů na hřišti, a to co nejmenším počtem hodů. Po prvním výhozu z výhoziště hráč hází vždy z místa, kam létající talíř dopadl, a v házení pokračuje, dokud se do koše netrefí. Zkušeným hráčům na to obvykle stačí pouhé tři hody. Jakmile frisbee skončí v koši, přechází se na další výhoziště. Discgolfová hřiště mají od 9 do 18 košů, průměrná vzdálenost mezi jednotlivými koši je 100–120 metrů.

(2) Většina discgolfových hřišť je vybudována v městských parcích či v okolí měst, nedílnou součástí hracích ploch jsou přírodní překážky, například stromy nebo vodní plochy. Hraním discgolfu si bezesporu zlepšíte kondici, navíc je to sport finančně nenáročný. Stačí vám jenom frisbee a to koupíte i za méně než 500 Kč. Zkuste si discgolf zahrát. Uvidíte, jaká je to zábava.

(www.cald.cz; www.cesky-sport.cz, upraveno)

max. 2 body

25 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), nebo ne (N).

	A	N
25.1 Pokud má discgolfista dost zkušeností, obvykle mu stačí na celou hru pouhé tři hody.	☐	☒
25.2 Discgolf, netradiční sport vzniklý v 70. letech 20. století, ovlivnil podobu klasického golfu.	☐	☒
25.3 Maximální povolená vzdálenost mezi jedním a druhým košem na discgolfovém hřišti je 120 metrů.	☐	☒
25.4 Existují alespoň nějaká discgolfová hřiště, která se nacházejí jinde než v městských parcích nebo v okolí měst.	☒	☐

Zdůvodnění

Pravdivost/nepravdivost posuzovaných tvrzení dokládají pasáže, které jsou ve výchozím textu vyznačeny příslušnou barvou.

1 bod

26 Ve které z následujících možností jsou v odpovídajícím pořadí uvedeny druhy vět vedlejších podtržených ve výchozím textu?

- A) příslovečná časová – předmětná
- B) příslovečná časová – přívlastková
- C) příslovečná způsobová – předmětná
- D) příslovečná způsobová – přívlastková

Zdůvodnění

- První podtržená věta je vedlejší věta příslovečná časová (**kdy** se přechází na další výhoziště? → *jakmile frisbee skončí v koši*).
- Druhá podtržená věta je vedlejší věta předmětná (**koho, co** uvidíte? → *jaká je to zábava*).

1 bod

27 Kolik sloves užitých v rozkazovacím způsobu se vyskytuje v druhé části výchozího textu?

- A) pouze jedno
- B) celkem dvě
- C) celkem tři
- D) celkem čtyři

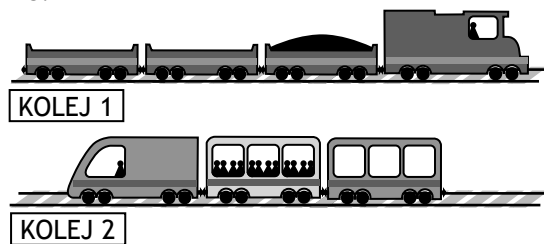
Zdůvodnění

V druhé části výchozího textu se vyskytuje pouze jedno sloveso užitě v rozkazovacím způsobu – *zkuste*. Ostatní slovesa jsou užitá v oznamovacím způsobu (*je vybudována, jsou, zlepšíte, je, stačí, koupíte, uvidíte, je*) nebo v infinitivu (*zahrát si*).

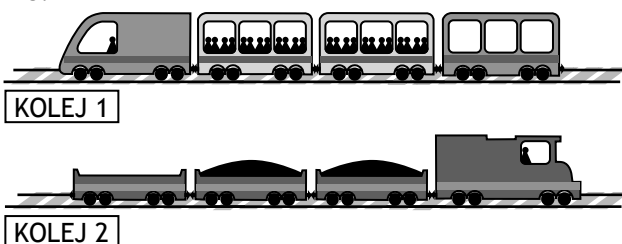
28 Přiradte k jednotlivým obrázkům (28.1–28.4) odpovídající popis (A–F).

(Žádnou možnost z nabídky A–F nelze přiřadit víckrát než jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

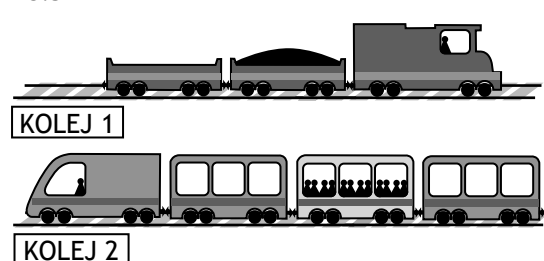
28.1

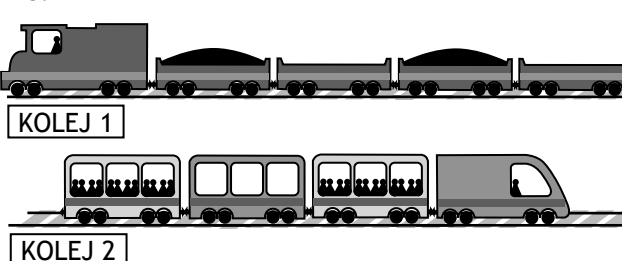
28.2

28.3

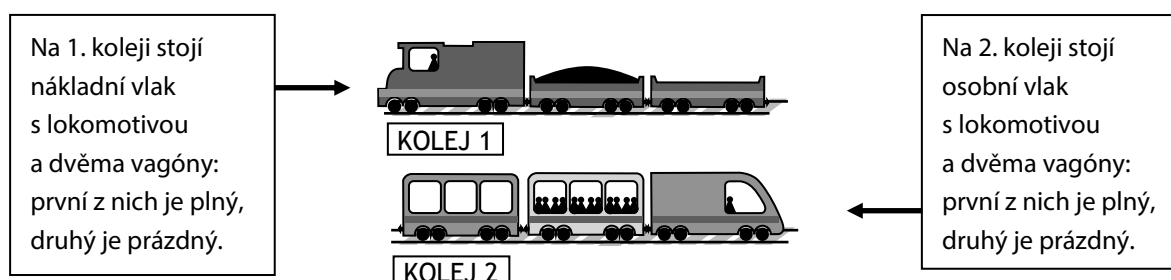
28.4

- A) Osobní vlak má lichý počet vagónů. Nákladní vlak nemá více vagónů než vlak osobní. Vlak na 2. koleji má sudý počet plných vagónů.
- B) Jeden z vlaků má sudý počet prázdných vagónů. Osobní vlak má lichý počet plných vagónů. Vlak na 1. koleji má více vagónů než vlak na 2. koleji.
- C) Celkový počet vagónů na obrázku je lichý. Vlak na 2. koleji má méně vagónů než vlak na 1. koleji. Nákladní vlak má lichý počet prázdných vagónů.
- D) Osobní vlak nemá prázdných vagónů stejně jako těch plných. Nákladní vlak má sudý počet vagónů. Vlak na 1. koleji má lichý počet plných vagónů.
- E) Vlak na 2. koleji má lichý počet prázdných vagónů. Nákladní vlak má jiný počet vagónů než vlak osobní. Osobní vlak má sudý počet plných vagónů.
- F) Vlak na 1. koleji nemá méně prázdných vagónů než vlak na 2. koleji. Osobní vlak má více než jeden plný vagón. Nákladní vlak má lichý počet plných vagónů.

Vysvětlivky:

Na obrázku jsou dva vlaky, které mají celkem čtyři vagóny.

Řešení

28.1 – B)

28.3 – D)

28.2 – A)

28.4 – E)

Žádný z uvedených obrázků neodpovídá ani popisu C), ani popisu F).